

Att ladda upp en bild av andra

Inledning

Inled gärna genom att kolla vad eleverna kan på förhand. Hurdana bilder får man ladda upp?
Hurdana bilder ska man inte ladda upp?

Berättelse om bilderna som inte fick laddas upp

Läs berättelsen för eleverna. Alternativt kan du låta eleverna läsa den själva. Utgående från elevernas nivå kan det vara bra att gå igenom de svårtade orden, för att kolla att de förstår vad orden betyder. Orden kan också bytas ut mot lättare ord, t.ex. radera en bild -> ta bort en bild.

Kristoffer och Alex är kompisar. De har tagit ett **kamratfoto**, som Kristoffer är missnöjd med. Han **grimaserar** på fotot och har **ena ögat slutet**. Alex berättar till Kristoffer att han vill **ladda upp fotot** på Facebook. Kristoffer **protesterar**. Han vill inte att fotot ska laddas upp på internet.

Kristoffer och Alex har fotbollsträningar efter skolan. Just före fotbollsträningarna börjar, loggar Kristoffer in på Facebook med sin telefon. Han märker att Alex har laddat upp det **misslyckade fotot** på Facebook. Kristoffer blir arg. Hur kunde Alex göra så, funderar han.

Efter fotbollsträningarna går Kristoffer fram till Alex och ber honom ta bort fotot från Facebook. Alex skrattar och säger att han inte vill ta bort bilden. Han tycker att fotot av en grimaserande Kristoffer är humoristiskt. "Äsch då, is inte bry dig, ta det med humor", säger Alex.

Alex och Kristoffer byter kläder i omklädningsrummet. Kristoffer är fortfarande arg. Plötsligt får han en idé. Han tar fram sin telefon och tar en bild av Alex, när Alex byter kläder. Kristoffer laddar upp fotot på Facebook. Han går fram till Alex och visar det han gjort.

Alex blir skrämmd.

"Vad gör du!?" frågar han.

"Is inte bry dig, ta det med humor" säger Kristoffer argt.

"Du kan inte göra så där," säger Alex **förskräckt**, "ta bort den".

Kristoffer **raderar bilden**. Han försöker lugna ner sin uppskrämda kompis: "Ingen hann säkert ens se bilden. Ta det lugnt."

"Jag hoppas det" säger Alex, och lugnar ner sig lite.

Nästa dag när Alex kommer till skolan, tycker han att hans klasskompisar betar sig konstigt. En del skrattar när de går förbi honom. De är väl inte möjligt att de har sett fotot. Kristoffer har ju redan raderat bilden...

Diskutera med eleverna

T.ex.

- ❖ Är det möjligt att fotot fortfarande finns på Facebook? Hur är det möjligt?
- ❖ Vad kan det leda till när man delar ett foto på Facebook?
- ❖ Är det möjligt att fotot finns på någons dator? Varför är det möjligt?
- ❖ Diskutera det Kristoffer gjorde. Hade han rätt att ladda upp fotot? Varför?
- ❖ Varför laddade han upp fotot?
- ❖ Diskuter det Alex gjorde. Var det rätt att ladda upp fotot av Kristoffer utan lov? Varför?
- ❖ Har någon laddat upp ett foto av dig, som du inte gillade? Hur kändes det?

Experiment - Bilder sprider sig snabbt

Ladda upp en bild på Facebook, och gör den offentlig. Be människor dela bilden, för att du vill visa dina elever hur snabbt en bild kan spridas på sociala medier. Exemplet fungerar bäst om man har många Facebook-vänner eller följare.

Du kan också berätta om andra lärare, som har gjort en liknande uppgift. Fredagen den 27.3.2015 delade Hanna Ryynänen en bild på Facebook. Hon bad människor dela bilden, så att hennes elever skulle se hur snabbt en bild kan sprida sig på internet. På under två dygn hade bilden blivit delad 40 319 gånger (artikeln finns här <http://www.iltasanomat.fi/digitoday/art-2000000901048.html>).

Plakat – så här betar jag mig på Facebook

Eleverna gör ett plakat i grupper. På plakatet berättar de med bilder och text hur de betar sig artigt mot varandra på sociala medier.